

LEDEŇ 99

76

Poutník

Časopis Brněnských Unitářů
1/99-16-V.ročník

POUTNÍK

OBČASNÍK BRNĚNSKÝCH UNITÁŘŮ

OBSAH čísla 16

1. Úvodník (J.P.)	str. 1
2. Novoroční rozjímání (autor neznámý)	2
3. Blahopřejeme, nezapomínáme	3
4. B. Houser: Štědrý večer 1998	4
5. M.Mikota: Není únor jako únor	6
6. J.Plotěná: Idea svobody a výchovy k demokracii	7
7. B.Houser: O meditativním životě	11
8. V.Žižka: Co je křesťanství? Co je láska?	15
9. J.Buehrens: O spiritualitě	17
10. J.Plotěná: Meditace	19
11. Co je I A R F?	20
12. M.Mikota: Angie proklínaná i milovaná	21
13. M.F.Čapek: Modlitba	25
14. B.Houser: Novoroční 1999	26
15. OHLASY ČTENÁŘŮ (J.Lorenz: Život na Zemi)	27
16. Rozdej... ..	28
17. NA LEHČÍ NOTEČKU	29

Občasník brněnských unitářů POUTNÍK je určen pro členy a přátele Obce českých unitářů v Brně, členům v diaspoře, jakož i všem unitářským obcím výměnou za jejich časopisy nebo na požádání.

Redakční rada :

Rev.J.Plotěná, Dr.B.Houser, Rev. M.Mikota

Toto číslo vyšlo v lednu 1999.

Vážení a milí čtenáři,

POUTNÍK k Vám přichází v poněkud pozměněné formě. Má k tomu hned dva pádné důvody: Jednak jako skutečný poutník je stále na cestě za lepším a výstižnějším vyjádřením svého duchovního poselství, jednak částečně přebírá obsah a poslání ZPRAVODAJE. Rád by tak činil, aniž by opustil zásadu uveřejňovat hlavně původní literární práce, úvahy, meditace, básně a povídky. Chtěl by být pro unitáře a jejich přátele průvodcem praktickým a při tom zůstat poetickým.

POUTNÍK má tedy v roce tři devítek zajímavý úkol. Devítka, dle různých tradic je číslo podivuhodné, numerologicky nevšední, číslo trojnásobné trojnosti a zároveň dokončení a úplnosti. Věříme tedy, že i POUTNÍKOVA cesta povede v tomto roce přímo k Vám, čtenářům.

Najdete zde letos kromě literární tvorby rubriku s blahopřáními a vzpomínkou na členy a přátele, kteří mají v daném období výročí, dále informace a úvahy o původu a zásadách unitářství, příspěvky našich zahraničních přátel a ukázky článků z jejich časopisů, ohlasy čtenářů a další. Od příštího čísla začnou vycházet příběhy svobodomyšlných hledačů Boha jako četba na pokračování z historie předchůdců unitářů.

POUTNÍK si ponechá původní rubriku STRÍPKY ZRCADLA PRAVDY, která se však občas změní na STRÍPKY S LEHČÍ NOTEČKOU, neboť moudrost a čistý inteligentní humor nemají k sobě vůbec daleko. Toto obojí přeji čtenářům Poutníka na začátku tolik diskutovaného a prognózami opředeného posledního roku druhého tisíciletí:

Kěž poznání, moudrost a laskavý humor nás provází na každém kroku.

Jarmila Plotěná

NOVOROČNÍ ROZJÍMÁNÍ

Stojíme na prahu nového roku. Nadešla chvíle nového počátku. I já jsem povolán k tomu, abych byl spolutvůrcem Nejvyššího. I skrze mne může On tvořit. Neboť jsem živou DUŠÍ. Jsem částí všeho a všechno je ve mně.

Otevírám brány svého srdce bezmeznému proudu lásky.

Vnitřním zrakem zřím jak zlaté SVĚTLO vyzařuje ze středu mého bytí a vše vůkol zaplavuje. Cítím jak BOŽSKÉ VIBRACE pronikají celou mou bytost. Jsem naplněn SVĚTLEM. Sám jsem SVĚTLO.

Vyzařuji toto SVĚTLO do prostoru kolem sebe. Paprsky mého SVĚTLA a paprsky jiných se setkávají a splývají. Všude je jen velkolepé SVĚTLO. SVĚTLO LÁSKY - SVĚTLO POKOJE - SVĚTLO POROZUMĚNÍ.

Toto SVĚTLO se rychle šíří. Jeho zář sílí, roste, prostupuje každou formu života, veškeré bytí. Je tu jen jedna, jediná mohutná vibrace života, vibrace bytí. Vše splývá v jedno.

Vše se proměňuje v jedno SLOVO, v jeden ZVUK, v jeden TÓN, který se nese napříč kosmem.

Tato vize tkví v našich srdcích.

Vstupujme do nového roku s vědomím své odpovědnosti za uskutečňování té BOŽSKÉ VIZE naší MEDITACE, abychom všichni jedno byli v LÁSCE a POROZUMĚNÍ. K tomu je však zapotřebí poctivé SEBEZPYTOVÁNÍ a ODPUŠTĚNÍ, aby LÁSKA A POROZUMĚNÍ byly dokonalé.

Nechť ODPUŠTĚNÍ naplní naše srdce!

Nechť POROZUMĚNÍ stane se naším společným svazkem.

Nechť MÍR a POKOJ zůstává s námi všemi!

TAK SE STAŇ!

(Autor neznámý)

BLAHO PŘEJEŠE

členům a přátelům Obce unitářů v Brně,
kteříse narodili v měsících
LEDNU a ÚNORU
a přejeme jim dobré zdraví, pevné nervy a
mnoho radostných zážitků.

Jsou to:

bratr Dr. Boris Merhaut,
který byl naším přednášejícím hostem v prosinci m.r.
sestra Ing. Miluše Šubartová, naše kazatelka
bratr Josef Bednář, náš nejstarší člen (88)
sestra Anička Drlíková z Bílovic
bratr Karel Merganc (87)
sestra Květa Košutová
sestra Marie Šemberová
bratr Ing. arch. Karel Pelant, nyní v Jablonci
bratr Bohuslav Páral
bratr Jindřich Lorenz
bratr Prokop Suchomel

NEZAPOMÍNÁME však ani na ty, kteří nás
v těchto měsících opustili a kteří nám byli velmi blízcí.

Jsou to:

bratr Tomáš Balcárek, dlouholetý hospodář naší obce (1976)
bratr Julius Ventruba, předseda naší obce (1984)
maminka bratra Dr. Housera (1994)
pastor Karol Grycz-Smilovski, duchovní otec
polského unitářství (1959)
bratr Ing. Emanuel Jirák z Velkého Meziříčí,
bývalý předseda ÚSS-NSČU (1958)

Štědrý večer 1998

Opět přiblížil se vánoční čas
rození ducha pravdy v těle
opět slyšíme blažený hlas
čistého Krista a Učitele.

Narodil se Kristus Pán
čistá to mysl bez poskvrny
v odloučenosti nebyl sám
byl však jediný mezi bohy.

Vy pohané jste příliš jistí
ve falešné hře na humanisty
prodáváte lehce, co se dá,
jen když se na tom vydělá!

Jeden den ničíte města
druhý den posíláte dary lásky.
Všemocný soudí a sám trestá
strhává mocným lživé masky.
Byl Bagdad Hlavou kalifátu
Damašek městem Alexandrovým
Betlehem městem Ježíše Krista
Jerusalem však městem Herodovým.
Duchové sestupují z akaši
duchové sestupují s vysokých Sfér
učte se všichni mocní braši
z dramatu Sofoklových her.

Je večer slavnostně tichý
vznešená sláva ruku moji vede
pomíjivé hodnoty boží
bezcené cetky vrhá do závěje!

Svatá noc, tichá noc
nad stádem bloudících pomatených!
Pastevci tvrdě zaspali
zrození Krista nepoznali.

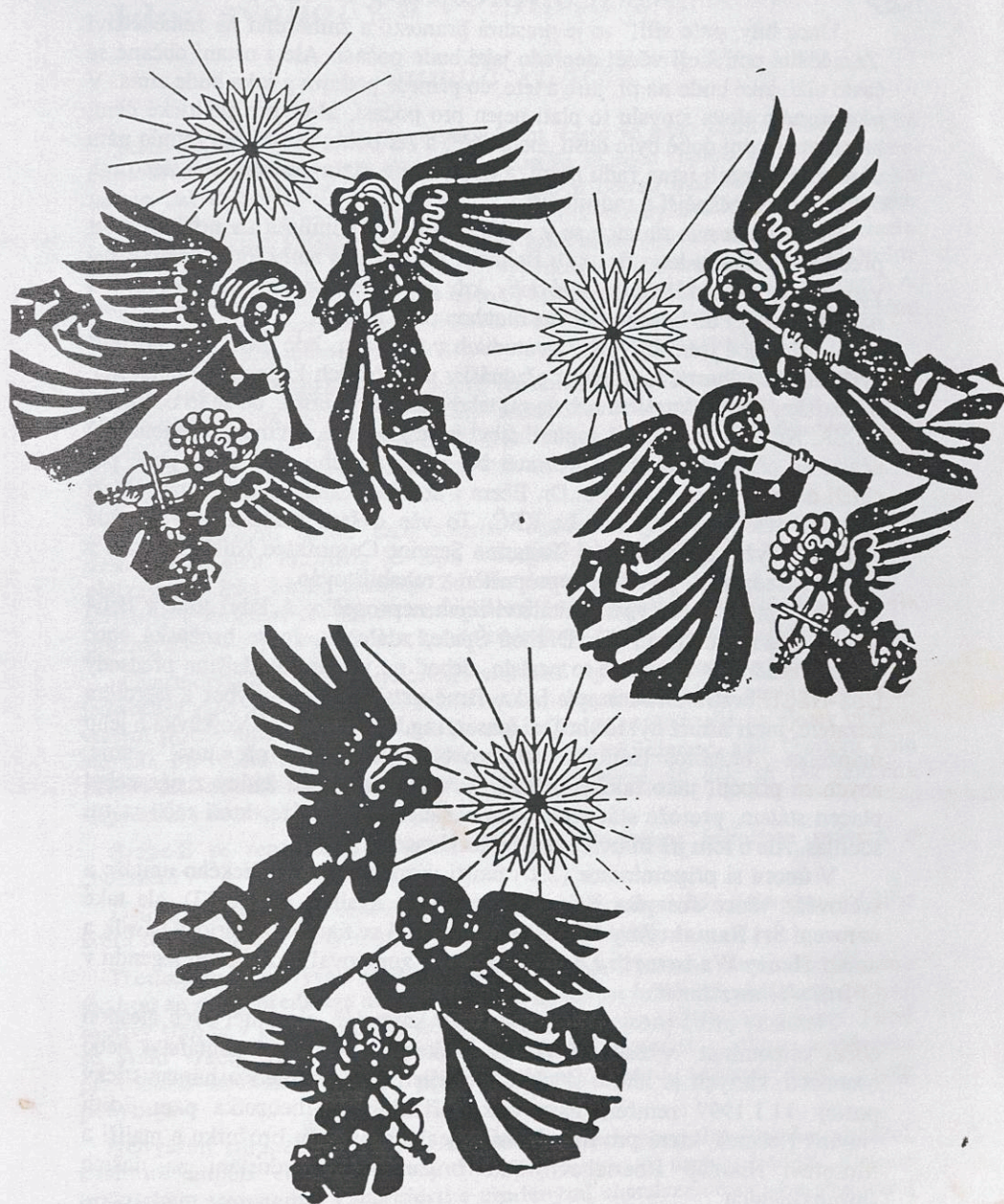
Nostradamus jak prorok času
k prorokům Izraele se přidružil
červenec chladný jak lední medvěd
rozluštil tajemství 1999.

Nevěstka babylonská je Levinská
knížetem "Neandrtálec ve fraku"
jen nasad'te si Freude brýle
není to svět biblických zázraků?

I v počítačové ekonomice a politice
selhání a náhoda existuje dál!
Proto Archanděl s ohnivým mečem
jen k probuzeným troubí opodál...

Brno, 24.12.1998

20,00 ---21,00 hodin

NENÍ ÚNOR JAKO ÚNOR

„Únor bílý, pole sílí!“ to je prastará pranostika zaměřena na zemědělství. Zemědělci potřebují vědět dopředu jaké bude počasí. Ale i ostatní občané se často táží, jaké bude na př. jaro a léto, co přinese podzim a jaká bude zima. V přeneseném slova smyslu to platí nejen pro počasí, ale i pro politické dění, které v poslední době bylo dosti „bouřlivé“, a žel bohu, se ani nevyhnulo nám unitářům. Dostali jsme řadu přání, z domova i z ciziny, přání, aby tento rok byl pro nás úspěšnější a radostnější.

Mnohému z nás starších se v mysli probudí vzpomínka na neblahý únor před jednapadesáti lety. Bratr Dr. Bohumil Houser se s námi loni podělil o své vzpomínky na kruté zážitky z té doby, kdy byl nucen prchat před zatčením a nakonec „odejít do bezdomoví“ na dlouhou řadu let.

V téže době jsem byl ještě na studiích v Oxfordu, kde jsem měl možnost vyslechnout odborné teologické přednášky unitářských kapacit z Holandska, Švýcarska, USA i Anglie a nebylo mi tehdy ještě dost jasné, co se to odehrává v ČR. Na to jsem později doplatil a byl jsem zatčen a obviněn ze špionáže a účasti na přípravě státního převratu. Na místo nového prezidenta jsme prý chtěli dosadit našeho člena br. Dr. Ečera a do vlády sociální demokrata, kteří jako on odmítli připojit se ke KSČ. To vše ovšem sklaplo jako prasklá bublina, když můj šéf, ředitel Unitarian Service Committee Noel Field byl zvezen v Budapešti po 6 letech propuštěn a rehabilitován.

Jeho i mé věznění však unitářství nijak neprospělo. A když ještě v Brně zemřel mladý duchovní Rev. Drahoň Špale, zdálo se, že se brněnská obec zcela rozpadne. Naštěstí se to nestalo, neboť na podnět tendejšího předsedy ÚSS-NSČU bratra Dr. Antropia byl v Brně ustaven laický výbor z několika kazatelů, mezi nimiž byl též br. Dr. Houser, ing. Elger, Otakar Vojkůvka a jeho manželka, br. Miloš Horký a nakonec br. Dr. Antropius přemluvil i mne, abych se připojil jako laický kazatel. To znamenalo, že žádný z nás nebyl placen státem, protože stát platil pouze duchovní a faráře, kteří měli státní souhlas. Ale o tom již mluvil i psal br. Dr. Houser.

V únoru si připomínáme (2.2.) úmrtí významného anglického unitáře a světového vědce Josepha Priestley, objevitele kyslíku (nar. 1733), ale také narození Šri Ramakrišny 17.2.1836, 27.2.1807 se narodil americký básník a unitář Henry Wadsworth Longfellow, který zpracoval indiánskou legendu v „Písni o Hiawathovi“.

Nemáme příliš prostoru pro historický kalendář, ale chtěl bych alespoň občas připomínat významná výročí českého i světového unitářství nebo osobností, kterých je nutno si vážit pro jejich širší rozhled a humanistický postoj. 11.1.1997 zemřela naše velká příznivkyně theosofka pani Edith Navina Holzová, která pro naše čtenáře nechala přeložit brožurku o malíři a filosofovi Nikolaji Roerichovi. Tato brožurka je k dostání na našich shromážděních.

Miloš Mikota

Idea svobody a výchova k demokracii

Jarmila Plotěná

Ještě ve druhé polovině devadesátých let často ve svém okolí slychávám, že demokracii se člověk teprve musí učit, nebo že se svým způsobem všichni všemu učíme „až za pochodu“ a odtud plynou hlavní bolesti naší doby. Tvzení o to pravdivější o co upřímnější, nápadně připomíná Masarykovo téměř sto let staré volání po výchově k demokracii: „Proto si také musíme uvědomit, že demokracie není něco přirozeného, musí se usilovně vypracovat. Přirozený jev (v tom zvláštním smyslu) aristokratismu, každý z nás chce být pánem, my všichni jsme aristokraty. A být demokratem uvědoměným, demokratem nejen na tribuně, ale v každém počinání - do toho máme daleko a k tomu musí inteligent demokrat přihlížet.“¹

Citovaná slova zdaleka nejsou pouze vzpomínkou na rakousko-uherské poměry ani připomenutím politických názorů našeho prvního prezidenta, ale popisují tendence lidské povahy všeobecně. Navíc poukazují na nepřehlédnutelnou skutečnost, že výchova a cesta k demokracii je věcí vývoje, tudíž usilovného snažení, vůle a rozhodnutí.

Z toho důvodu spolu úzce souvisí otázka možnosti uskutečnění ideálu demokracie jako lidovlády (či lépe lidsprávy) za podmínky rovnoprávnosti občanů a otázka ideálu svobody. Zde se dostáváme nejen k dávnému problému svobody a nutnosti chtění, ale v souvislosti s tím k evoluci individuálního života, počínaje smyslovým vnímáním a konče zmíněnou svobodou rozhodování.

„Charakteristický ráz smyslového vnímání spočívá v bezprostřednosti, s níž jednotlivý vjem vyvolává chtění. Tento způsob impulzace chtění, který je původně vlastní pouze nižšímu smyslovému životu, může se rozšířit také na vjemy vyšších smyslů. Po vjemu nějakého chtění ve vnějším světě jednáme, aniž bychom dále přemýšleli a aniž se k vjemu připojí nějaký zvláštní cit; děje se tak zejména například v konvenčním styku s lidmi.“²

Stane-li se tento druh jednání obecným pravidlem, hovoříme právem o „odcizení“.³

Druhá oblast, vlastní typicky lidskému životu, je citění, kdy k vjemům vnějšího světa se připojují city a ty se stávají také impulzy jednání.

Třetím stupněm vývoje individuálního života je myšlení a představa. „Pouhou úvahou se může představa nebo pojem stát motivem jednání: Z představ se stávají motivy tím, že v průběhu života neustále spojujeme jisté cíle chtění svjemy, které se stále vrací ve více či méně modifikované podobě.“⁴ Proto získáváme praktickou zkušenost nejlépe příklady, které táhnou, zatímco slova pouze pohybují.

Nejvyšším stupněm individuálního života je schopnost intuitivního myšlení, kněmuž impuls charakterizovaný na tomto stupni nazývá Rudolf Steiner praktickým rozumem.⁵ V souvislosti s uvedenými charakteristikami lze sledovat i

vývoj motivů jednání od nejjednoduššího egoismu, založeného na představě výhradně vlastního blaha přes tzv. „morálku chytrosti“, kdy vládne představa, že by poškozením ostatních jedinců mohla být ohrožena i vlastní osoba⁸, po stále se rozšiřující zájem o blaho rodiny, blízkého i širšího okolí, národa, státu atd.

Za další motiv jednání lze považovat zdůvodnění soustavou mravních principů: „Pociťujeme pak prostě jako mravní nutnost podrobit se mravnímu pojmu, který se vznáší jako příkaz nad našim jednáním. Odůvodnění této nutnosti přenecháváme tomu, kdo mravní podrobení žádá, to jest – autoritě, kterou uznáváme (hlava rodiny, stát, společenský mrav, církevní autorita, božské zjevení). Se zvláštním druhem těchto mravních principů se setkáváme tehdy, když k nám příkaz nedoléhá prostřednictvím vnější autority, nýbrž z vlastního nitra.“ – Výrazem toho je svědomí.⁹

Nejvyšší mravní princip je však ten, který předem neobsahuje žádný takový vztah, ale pramení přímo z intuice, to jest za předpokladu poznání sebe sama a jednání s plným vědomím zodpovědnosti. Ke zrodu tohoto stupně vědomí vede stav, kdy si člověk definitivně uvědomuje sebe sama jako individualitu, která už nechce být součástí stáda, ale hlásí se ke svobodě svého svědomí jako jednotlivce, chce samostatně myslet a rozhodovat se a nést následky svých rozhodnutí. Zkrátka, je to okamžik, kdy se lidská duše stává v nejvládnějším slova smyslu dospělou. Evropa se ocitla na prahu dospělosti právě v novověku. To se projevilo jednak reformací (s důrazem na svědomí jednotlivce jako nejvyšší autority, na rozdíl od autoritativního řízení společnosti, kde určující je vůdčí osobnost nebo skupina, která řídí, ostatní články společnosti hierarchicky uspořádané poslouchají. Tento stav odpovídá stadiu duševního vývoje středověku), dále zrušením království, zavedením všeobecného volebního práva a zavedením demokracie.

Svoboda jednotlivce však předpokládá, že takto „svobodný“ na sebe bere i zodpovědnost. Z duchovního hlediska největší úlohou epochy rozvoje duše vědomé (v novověku) je, aby každý člověk převzal zodpovědnost za svůj život - aby se stal dospělým.¹⁰ Sama demokracie zde není cílem, ale „jen“ cvičným úkolem, který má být zvládnut za účelem rozvoje dospělé lidské duše.

Z uvedeného vyplývá, že svoboda jednání, k níž má takto chápaný vývoj směřovat, je myslitelná pouze ze stanoviska etického individualismu. Avšak „jak je možný společný život lidí, bude-li se každý pouze snažit, aby uplatňoval svoji individualitu? Tim je charakterizována námitka špatně pochopeného moralismu. Tento moralismus se domnívá, že společnost lidí je možná jen tehdy, jsou-li všichni sjednoceni společně stanoveným mravním řádem. Jenomže tento moralismus nerozumí jednotě ideového světa. Nechápe, že ideový svět, který působí ve mně, není jiný, než ideový svět působící v mém bližním. Tato jednota je ovšem pouze výsledkem, k němuž dospívá naše zkušenost při prožívání světa.“¹⁰

Tuto jednotu však nelze naprogramovat z vnějšku jakoukoliv organizací, institucí či ideologií. Naopak je třeba mít stále bděle na zřeteli, že všechny podobné „dobře míněné“ pokusy jsou předem odsouzeny k nezdaru a dále, že existuje permanentní hrozba jejich zneužití, vedoucí k intoleranci až diktátu jakési „intuice“ a

„duchovnosti“, která je někomu přiznávána a jinému nikoliv, což samo o sobě nese neklamnou známku mravní nesvobody.

„Pouze mravně nesvobodný člověk, který se řídí přírodním pudem nebo přijatým příkazem povinnosti, odmítá bližního, neřídí-li se stejným instinktem a stejným příkazem. Žít v lásce k jednání a nechat žít v porozumění pro cizí vůli je základní pravidlo svobodných lidí. ... Kdyby v lidské bytosti (jakkoliv problematické a během svého vývoje nesvobodné) nebyl uložen nejhlubší důvod ke snášenlivosti, nebylo by možno ji člověku naočkovat žádnými vnějšími zákony.“¹¹

Domnívám se, že teprve pod tímto zorným úhlem je možno uvažovat o výchově k demokracii. Tedy především míníme-li vedení dětí v rodině a žáků ve škole, je třeba nejprve uvažovat o výchově dospělých, rodičů, pedagogů, občanů, z čehož je zřejmé, že jde o výchovu příkladem a celkovou atmosférou společnosti. Není nesnadné si povšimnout, jak tato atmosféra působí a tvoří předpoklady výchovy k demokracii.

Poznámky:

1. T. G. Masaryk: IDEÁLY HUMANITNÍ, Praha, Melantrich, 1990, s. 104-105
2. T. G. Masaryk
3. - 11. R. Steiner: FILOSOFIE SVOBODY, Praha, Baltazar, 1991

Každý nechť kráčí CESTOU
od věků mu danou a jestli setkáme se
na c e s t á c h, podejme si ruce
a různosti nechme stranou,
vždyť jediný je C Í L
nám od kořenů dán.

Jarmila Plotěná

ATMOSFÉRA TOTALITY

(předpoklady výchovy k totalitě)

Pocit vnějšího nátlaku, cenzura

1.1. autocenzura (snaha „zavděčit se“ někomu nebo něčemu), apriorní sebezajišťování

1.2. hledání „těch nad námi“ místo mravního zákona ve mně

Svět strachů společenskopolitické povahy

2.1. strach z minulosti

2.2. strach a jednání spjaté s předpojatostí (černobílé vidění, kádrování, cejchování všeho druhu)

2.3. volání po tzv. „osobnostech“, epigonství, strach z originality a neznámých cest.

2.4. strach z autority, kritika „za každou cenu“

2.5. uspěchanost plynoucí ze strachu z návratu poměrů, z utužení a nastolení totality, atd.

2.6. hledání společného nepřítele, svalování viny za neúspěch na okolnosti či osoby

Svět úniků do materialismu (konzumismus) nebo únik k tzv. „duchovnu“ bez vztahu k realitě¹⁰⁾

Lhostejnost a nezodpovědnost

Takto jednající svým příkladem nebo pouhou přítomností své osoby vede automaticky k atmosféře blízké totalitě

ATMOSFÉRA DEMOKRACIE

(předpoklady výchovy k demokracii)

1 Konec vnějšího nátlaku

1.1. jednání dle svědomí

1.2. svět bez moci, jejíž vládu nelze ovlivnit či změnit
„Pánem“ je mravní zákon

2 Svět zbavený společenskopolitických strachů

2.1. „Historia magistra vitae“

2.2. důvěra v lidi, otevřenost (dokonce i zmenšená asertivita, pokud jedinec uzná za vhodné)

2.3. snaha o vlastní přínos, přirozená originalita

2.4. uznání přirozené autority

2.5. klidná práce ve smyslu, aby k návratu poměrů nedošlo

2.6. místo hledání „společného“ nepřítele hledání společných přátel na základě shody názorů a společné práce.

3 Místo úniku nepředpojaté hledání řešení (hledání pravdy)

4 Osobní nasazení, zodpovědnost

Tímto žijící osobnost již automaticky svým příkladem vychovává k novému typu demokracie, totiž demokracie duchovně chápané

O meditatívnm životě

Bohumil Houser

Cílem meditatívniho života může být poznání nebo sjednocení s Bohem, odstranění utrpení, nebo dokonce zodpovězení filozofické otázky zda lepší je honit se za požitky, nebo se naučit umění jak se vyhybat trápení. Ve všech případech je kladen důraz na vnitřní život. Západní civilizace vyzdvihuje extroverty plně zaujaté venkovním životem, zatímco východní nauky dávají přednost introvertnímu člověku s bohatým vnitřním životem. V tomto pojednání se budeme zabývat otázkami meditatívniho života z hlediska původního židokřesťanství a buddhismu.

Oba směry se vyznačují klášterními organizacemi, které vyzdvihují ideál mnicha. Proto odloučenost a neulpívání na nestálém světě je první vlastností řádových křesťanských a buddhistických mnichů. Samota však posiluje jen mentálně silné jedince, kteří už v meditaci nebo v kontemplativní modlitbě našli stupně vytržení a blaženosti. Další potřebnou vlastností k tomuto duchovnímu životu je mravnost, tj. u křesťanů dodržování Mojžíšových deseti zákonů a u buddhismu pěti šíl. Navíc se u buddhismu vyžaduje dodržování dalších pravidel pro mnichy. Mlčení a neodsuzování následuje jako nezbytná vlastnost pro rozvinutí meditatívniho života. Podle křesťanských mnichů je známkou toho, že se asketa přiblížil k Bohu, že neodsuzuje ostatní. Prosazování sebe sama, komplexy méněcennosti, systematické kritizování všeho možného ukazuje jen na neklidnou mysl, která se musí vyčistit. Tak např. mnich Otec Poimen dostal odpověď od Otce Josefa na svoji otázku jak se stanu mnichem: „Říkej si kdo jsem já a nikoho neodsuzuj!“ Mojžíš říká: „Jestliže někdo snáší své vlastní hříchy, tak nehleď na hříchy bližního.“ Křesťanství mniši ve zkušenosti naplňují to, co Ježíš požaduje v Horském kázání: „Nesudte, abyste nebyli souzeni!“

Odsuzování druhých činí člověka slepým k vlastním chybám. Mlčení při pohledu na druhé nám umožňuje jasnější sebepoznání. Přestaneme své chyby promítat na druhé. Další vlastnost pro posílení meditatívniho života je chudoba ducha, vyjádřená mystickým způsobem jako „nic nemám nic nechci a nic nepotřebuji“. U buddhistů živilí mnichy od samého počátku laičtí stoupenci a mnichům byla zakázána původně každá práce. Křesťané středověku a zejména některé jejich klášterní řády jako dominikáni a františkáni žili také převážně z darů věřících. Nesměli na svých cestách používat koně či vozy a museli i na velké vzdálenosti chodit pěšky. V buddhistických kláštorech se přestoupení pravidel pro mnichy kontrolovalo jednou měsíčně v době úplňku, kdy starší mnich předčítal hlasitě tato pravidla a každý mnich, který některé z nich porušil, musel se na veřejném shromáždění na chvíli postavit. Naproti

tomu křesťanští mniši museli pravidelně chodit ke zpovědi. Základním duchovním cvičením křesťanského mnicha byla kontemplativní modlitba a sborový zpěv. U buddhistů různé formy meditace několikrát denně. Cílem křesťanských mnichů bylo dosažení milosti boží a „union mystika“, buddhistů nirvána. Buddhisté zpočátku meditovali na uklidnění mysli (samatha) a později na dosažení vhledu a moudrosti (vipasana). Meditace vhledu měla za cíl zažítí nestálosti, strastiplnosti a neosobnosti (anáta) – to nejsem já to není mé. Oba směry – křesťanský mnišský a buddhistický mnišský – pokládaly pudovou sexualitu za hrubou zábranu pro mnicha a překážkou na duchovní cestě, jak pro muže, tak i pro ženy. V obou směrech se sexuální aktivita pokládala za opakované ulpívání na pozemském a překážkou na cestě duchovního růstu. Naproti tomu kontemplativní modlitba vedoucí k bezeslovní modlitbě a blaženému ponoření do tichého míru se pokládá dosud jako výborný lék pro duši a tělo. Pojetí buddhistické mravnosti zakazuje opojné nápoje a narkotika, klášterní křesťanství povolovalo vypítí i sklenice vína nebo klášterního likéru. Správně vedený meditační život je veselý a šťastný a rychle utíká. I zaměstnání, jako je zemědělství, lékařství, učitelství mohou dobře provozovat stoupenci meditačního života. Sarvapali Radhakrišnan, prezident Indické republiky, Pandit Nehru indický ministerský předseda, U-Nu barmský ministerský předseda pravidelně meditovali a rovněž řada vědců včetně Einsteina přiznávala, že pravidelná meditace jim napomáhá ve vědecké práci. V Japonsku i v USA se používají zenové meditační metody k léčení lehkých psychických poruch. Solženicyn ve svých spisech popisuje vězněné protestanty na Sibiři, kterých se vězení vůbec nedotklo. U nás před válkou byly na Vysočině celé vesnice českých bratří, které pěstovaly hromadně prováděnou kontemplační modlitbu. Uvedu několik málo příkladů osob z mého okolí, kteří byli mistři meditačního života.

Jan Posker jak jsem ho poznal z dlouholeté známosti byl úplný invalida žijící od dětství na vozíčku. Měl úplně ochrnuté obě ruce i nohy a na pravé ruce pohyboval pouze s dvěma prsty, s kterými byl s obtížemi schopen psát. Nastudoval na vozíčku angličtinu a němčinu takže v obou jazycích byl bezvadným překladatelem a tlumočnickem. S neobyčejnou pílí se vypracoval až na ředitele firmy Meta v Hrabyni, kde hlásal užitečnost pracovní terapie pro všechny vozíčkáře a invalidy. Bezvadně ovládal psychologii a psychologii invalidů. Invalidé zaměstnaní v podniku Meta jej milovali. Za ženu měl zcela zdravou inteligentní manželku, která mu pomáhala ve všech životních situacích jako nejlepší družka v životě a nemocniční sestra; vždyť bez ní se nemohl najít ani vykonávat žádnou práci. Byl vynikající znalec jógy a buddhismu. O buddhismu napsal dvě knihy, které vědecky vyhodnotil prof. dr. Karel Werner. Přestože se v naší vědecké literatuře doporučuje tělesné zdraví pro harmonický život obou manželů, příklad Jana Poskera a jeho manželky všechny tyto poučky vyvracejí. Mezi invalidou Poskerem a jeho pohlednou a zcela zdravou ženou nedošlo nikdy

k sebemenšímu konfliktu. Jako stoupenec jógy a buddhismu byl žákem Jarka Kočího z Ostravy – Poruby a učitelem meditace Fráni Drtikola.

Leopold Roter ze Starého Liskovce u Brna, původním povoláním pekař, se stal jako samouk vynikajícím mališem mediálních obrazů. Maloval i jasnovidné obrazy ve kterých předpověděl „pražské jaro“ a rozpad Sovětského Svazu v roce 1991. Jeho obrazy byly často naplněny archetypy, které v moji přítomnosti ocenil i docent brněnské univerzity. I v pozdním stáří nebral důchod, neboť jeho obrazy se lehce prodávaly. I při svém malování byl velmi často v hlubokém meditačním vytržení a v inspiraci z neznámého a bezejmenného. Pravidelně meditoval a pěstoval kontemplativní modlitbu. Bydlil v podkrovní chladné světničce a dovedl obdarovat každého, kdo o to požádal.

Prof. Dr. Richard Feder vrchní rabin pro zemi Českou a Moravskou byl mým dlouholetým přítelem, který i v pokročilém věku mě dokázal navštívit v bytě ve třetím poschodí na Zahradnické ulici. Byl neobyčejně vzdělaný a mimo evropských řečí ovládal dokonale hebrejštinu a aramejštinu. Přitom byl nespírně pokorný a dovedl rychle odpouštět. Za války strávil řadu let v koncentračním táboře v Terezíně, kde mu Němci vyvraždili téměř celou rodinu. I v koncentračním táboře i v jeho hrůzách měl oporu v kontemplační modlitbě a dokázal posilovat své mnohem mladší souvěrce šířením naděje a optimismu. Často se stávalo, když jsem ho navštívil v jeho domě, že mně jeho neteč pošeptala, abych se vedle něho tiše posadil, neboť se nachází ve vroucí modlitbě. A skutečně, jeho pohroužení bylo tak hluboké, že nejevil žádné známky života, ale přesto z něho vyzařovala síla a energie. V roce 1968 za „pražského jara“ vítal na Šilingrově náměstí navrátilivšího se biskupa Skoupého. Jeho články uveřejněné v Židovské ročence byly vždy nejlepší. Napsal také řadu knih. Jednou si u mě v roce 1968 vypůjčil divadelní hru „Dostojevský a démoni“ a důkladně se s ní zabýval. Byl jsem poslední člověk, kterého těžce nemocný rabi přijal těsně před svou smrtí. Byl deštivý podzim, venku řádila silná bouře, doktor Feder seděl oblečen v slavnostních šatech a trpělivě čekal, až jej Bůh osvobodí z této pozemské pouti. Zemřel ve věku 95 let.

Ing. Jiří Elgei stoupil na stezku meditačního života na počátku Druhé světové války, když mu hrozilo zatčení gestapem. Koupil si ve stánku na brněnském nádraží knížku od Paula Bruntona, která změnila celý jeho život. Původně byl exportním šéfem Zbrojovky a dokonale ovládal němčinu a angličtinu. Několikrát se setkal se svým mistrem. Meditoval pravidelně několikrát denně a jezdili jsme spolu medítovat i v kruté zimě a velkých závějích na jeho osamocenou chatu na hoře Babylon u Borače. Byl lektorem nejstaršího klubu jógy, kde působil 25 let a také přednášel jako laický kazatel v Náboženské obci československých unitářů. Jako učitel meditace byl velmi aktivní až do své smrti. Dožil 82 let. Jeho sestra akademická malířka Šimková – Elgrová byla rovněž žákyní Paula Bruntona a propůjčovala

ráda svůj velký byt pro hromadné meditace členům brněnského jógaklubu. Ke konci života nakreslila sérii krásných duchovních obrazů nazvanou Kosmické obrazy. Měla v úmyslu ilustrovat moje haiku, ale stačila nakreslit jen 4 obrazy.

Paní Svámi Šivananda Sarada (Charlotte Walinski-Heller z Norimberka). Byla učitelkou jógy a meditace a hlavním misionářem Svámího Šivanandy pro NSR a Rakousko. V meditaci se jí zjevil Svámi Šivananda z Rišikeše v Indii v životní velikosti a vyzval ji, aby ho ve svých 55 letech navštívila. Jela lodí přes Rudé moře a Indický oceán a strávila v jeho ašrámu v Rišikeši celý rok. Pak se vrátila letadlem do Norimberka a pravidelně meditovala a pořádala klavírní koncerty v Germánském muzeu – Norimberk, pod názvem Slavnostní hodina duše. Spolu s Borisem Sacharovem pořádali pravidelné kurzy jógy a otevřeli józe dveře do poválečné Evropy. V roce 1956 byli to právě oni, kteří mě přiměli k návratu do Československa za účelem propagace jógy. V roce 1968 mě povolala zpět do Norimberka a chtěla mi svěřit vedení ašramu u Kostnice na Bodamském jezeře. Napsala několik knih jako např. *Volání, nebo Idealistický realismus, kde vysvětluje svoje setkání s jógou a její význam v praktickém moderním životě.*

Boris Sacharov - syn ruských emigrantů uprchlých za bolševické revoluce do Německa. Pocházel z jogické rodiny a po příchodu do Norimberku v 50tých letech založil tam první poválečnou jogickou společnost v Německu. Napsal 7 knih o józe, které jsem přivezl i do ČSSR a knihu „Jóga od pramene“ nechal prof. Jaromír Ženožička v Olomouci přeložit do češtiny. Byl výborným učitelem hathajógy a radžajógy a předpověděl spojení Německa na rok 1990. Byl učitelem meditace na AUM a Talajukty. Když jsem chtěl v roce 1955 odjet do buddhistického kláštera do Barmy a byl jsem v tom podporován tajemníkem Barmského vyslanectví v Bonnu panem Šve-ta, přemluvil mě, abych odstoupil od tohoto úmyslu a odejel do ČSSR šířit jógu. Tvrdil mě, že bez znalosti sanskrtu a pálištiny bych zůstal jen začátečníkem. Sacharov zemřel při autonehodě na dálnici v blízkosti Bayreuthu. Doporučoval, aby jogíní podobně jako tibetští lámové, mysleli na smrt a tak naučili neztotožňovat se s hněvem, chválou, ponižováním a úspěchy v józe.

Jarek Kočí, původním povoláním holič, byl žákem pražského Fráni Drtikola, který ho naučil mantrajógu a později meditaci. Patřil k „pátečníkům“, kteří se scházeli v Hrabyni a později v Ostravě – Porubě v bytě Jana Poskera. Daroval mi svůj životopis napsaný strojem a četné fotografie, na kterých byl společně s Drtikolem. Jeho životopis je krátké dílo velmi poučné pro hledající stezku meditačního života. K životopisu patří i několik mystických básní.

Václav Žižka:

CO JE KŘESŤANSTVÍ? CO JE LÁSKA?

Křesťanství je mně žitým poměrem člověka k Bohu a bližnímu v duchu učení Ježíšova, jehož jádrem je vzájemná **L Á S K A** lidí jako bratří a sester, a jejich **láska k Bohu** jako k otci.

Kdo miluje bližního jako sebe samého a Boha právě tak, je křesťanem. To je jasné. Jen chytrák může přijít s otázkou, co je láska, v úmyslu udělat z ní sofisma na příklad námitkou, že inkvizitoři dávali upalovat lidi z lásky k nim, aby zachránili jejich duše před věčným utrpením v pekle.

Láska není nenávistí, jako nenávist nemůže být láskou.

Křesťanství jak já mu rozumím je evangeliem **L Á S K Y P R Á V É, Č I - N O R O D Ě**. Jen ten, kdo je schopen tak milovat, že by se zřekl vlastního bohatství ve prospěch bližního, aby ho zachránil před úpadkem, že by odpustil svému nepříteli, který usiloval o jeho zničení, že by zásadně dobrem odplácel všeliké zlo a křivdy na něm spáchané, jen ten by byl hoděn nazývat se pravým a důsledným křesťanem.

Prostudujme dějiny křesťanství od Ježíše až po naše dny a počítejme, kolik papežů, kolik vůdců a reformátorů, vůbec kolik katolíků, evangelíků či kterýchkoli příslušníků všech křesťanských církví bylo v tomto smyslu pravých a důsledných křesťanů. Myslím, že jediným opravdovým křesťanem byl Ježíš sám - **JEŽÍŠ** jako zosobněný **IDEÁL L Á S K Y**.

Křesťanství po mém soudu má být **c e s t o u** k tomuto ideálu. Jsme natolik křesťany, nakolik dovedeme milovat člověka a skrze něho i Boha, neboť jedině v něm se Bůh vtěluje a jím k nám promlouvá Bůh, který láska jest. V tomto smyslu rozumějme i vtělení Boha-Lásky v Ježíšovi. Ptá-li se kdo co je podstatou křesťanství, odpovídám: **L Á S K A**.

Budou námitky hlavně ze strany teologů, kteří řeknou: což křesťanská dogmatika, věrouka, liturgie, to není nic podstatného?

Kdyby dogmatika, věrouka a liturgie byly podstatou křesťanství, nemohli by být křesťané rozdrobeni do sta církví, sekt a sektiček vzájemně na sebe nevražících a pronásledujících se vzájemně, nehledě k nepřehlednému množství jedinců hlásících se ke křesťanství a odmítajících jakoukoli příslušnost k některé z církví. Dogmatika, věrouka a liturgie křesťany rozdělily. **L á s k a** je může spojit. **J e ž í š** sám nebyl dogmatikem, ani

nezaložil žádnou církev. Naopak jsa vyobcován z církve židovské - byl bez vyznání.

Budou námitky i z řad neteologů, kteří poukáží na fakt, že Ježíš nebyl první, kdo hlásal evangelium lásky. To je pravda. Čínský filosof **Konfucius** před Ježíšem pravil: „Co nechceš, aby jiní činili tobě, nečini ty jim!“ Indický **Buddha** 500 let před Ježíšem vyjádřil totéž svým způsobem, když řekl: „Bhikkhú, který se oddává v tichu a klidu správnému soustředění, pohroužení, překonal žádostivost, liknavost, záštiplnost, hloubání, pochybnosti a proniká všechny tvory, přátele i nepřátele neomezenou dobrotou, neomezeným soucitem a neomezenou spoluradostí.“ Ba i v staroegyptských papyrech nalézáme tisíc let před Ježíšem **vyznání USIREVOVO**, v němž skládá účty ze svých skutků: „Nečiniil jsem zla, neznásilňoval jsem, nekradl jsem, nezabíjel, nelhal, nezcižoložil, nehněval jsem se do zuřivosti. Nikoho jsem nedonutil plakati, neodmítal jsem mléka kojenci, nenutil jsem pracovat lidi nad jejich síly - byl jsem otcem sirotků...atd.“ „Živil jsem lačnicki, napájel jsem žíznici, odíval jsem nahé jsem čist.“ (Kniha mrtvých 125)

Nejsou-li toto činy lásky, jak je zdůrazňoval Ježíš?

Ale Ježíš šel ještě dál. On nejen přikazoval, abychom dobře činili, on učil dobrem splácet zlé. Udeři-li tě někdo ve tvář levou, nastav mu pravou. Řekl bych, že toto je specificky křesťanské. V tom, doufám, mi dají za pravdu i profesori teologických fakult.

Praxe ovšem ukazuje, že ti, kteří se pro své křesťanství honosivě vyvyšují nad nekřesťany, nejsou ničemu tak vzdáleni, jako tomu, co je specificky křesťanské. Nebylo by lépe, kdyby křesťané šli více do sebe, přiznali si to a místo hádek o slovíčka, obrátili svůj zřetel k tomuto podstatnému: **k lásce křesťanské?**

Tak hovořil a psal náš první unitářský duchovní v Plzni bratr Rev. Václav Žižka, který studoval na unitářské koleji v Manchesteru. Byl zapojen do protinacistického odboje a musel odejít do Anglie, kde spolupracoval s prezidentem Dr. Eduardem Benešem. Vrátil se do vlasti po válce jako ministerský rada ministerstva informací. Měl jsem ještě to štěstí, že jsem se s bratrem Žižkou ještě krátce setkal. Mohl jsem mu tak tlumočit svůj vděk za to, že naši rodinu (bydleli jsme v témže domě v Praze-Karlíně.) přivedl do SSB a unitářství. Tehdy mu bylo něco kolem dvaceti let. 27. září 1946 br. Václav Žižka zemřel v nemocnici na Vinohradech po záchvatu mrtvice. (viz článek v Cestách světla, roč. II. str. 135) Bratr Hašpl, který se narodil ve stejný den jako br. Žižka, jenom o rok později (1904), se s bratrem Žižkou rozloučil 2. 10. 1946 v pražském kematoriu. Unitáři, a to nejen v Plzni, by neměli na bratra Václava Žižku zapomenout. (M.M.)

Dr. John Buehrens:

O spiritualitě

(Úvodník Dr. Johna Buehrense k časopisu THE WORLD)

Na chicagské univerzitě v Rockefeller Chapel mluvila Rev. Alison Bodenová o mladých a dospělých studentech, ku kterým (jako duchovní) často hovoří.

„Značně velký jejich počet zůstává nedotčen (neosloven)“, řekla reportérovi z Chicago Tribune. Odpovídají mi „Já nejsem náboženský, nechodím do kostela ani do synagogy. Ale jsem velmi spirituální.“

Jako každý dobrý duchovní, chce i Bodenová s nimi pohnout - posunout je od něčeho, co není tak příliš hodnotné k něčemu, co hodnotné je. Cituje aktivistického kazatele Rev. W.S. Coffina, který říká: „Morální zkouškou spirituality je spravedlnost“.

„Toto také předávám svým studentům“ říká Bodenová. „Hlavním testem není dobrý pocit o sobě samém. Je v tom být dobrým, což znamená konat dobro.“

Mám vlastní výzvu - k našim starším (píše ve svém úvodníku prezident UUA Dr. John Buehrens). V mnohých našich obcích panuje napětí. Často je chápáno jako napětí mezi spiritualitou na jedné straně a humanismem či sociální akcí na straně druhé. Myslím si, že to je falešná dichotomie (t.j. rozdělení na dvě části, pozn. překl.) a je výrazem generačních rozdílů.

Je snadné posuzovat mladé podle jejich řeči, zájmu a hudby. Mnohem těžší je ale dobrat se modelu vhodného soupeření nasloucháním, poučením se, kladením jemných otázek, výzvou k druhým, aby vyslechli zkušenosti, které ztvárnily náš názor.

Nepomůže věci sociální akce ani humanismu, jestliže lidé v našem středu, kteří věnovali své životy těmto ideálům, podceňují mladé nebo zraněné (často právě náboženstvím, pozn. Dr. J.B.), kteří přišli do našich obcí a říkali: „Nezajímám se o náboženství, ale zajímám se o spiritualitu.“ Mohli by si jistě vzpomenout - ti naši starší členové - že v padesátých a šedesátých letech mnozí z nich přišli do UU obcí se slovy: „Nezajímám se o teologii nebo o tradiční křesťanství - anebo o židovskou bohoslužbu, ale zajímám se o morální život.“

Jejich generace přijímá spiritualitu jako samozřejmost. Jestliže definujete spiritualitu jako Kierkegaard „jako schopnost člověka porozumět vlastnímu životu“, pak ji mají a mají ji dosti. Co však nemají rádi, to jsou jazykové výrazy spirituality, které se jim zdají samoučelné a iracionální.

Ovšem, kulturní úroveň, ve které naše obce musí fungovat, se během let změnila. Zatímco mnoho lidí, kteří k nám přicházeli v době minulé generace, byli lidé „vyšší“ z hlavního náboženského proudu (t.j. z tradičních církví), kteří měli svou hlavní spirituální zkušenost zakořeněnou v kritickém myšlení získaném ve vyšším vzdělání, dnešní příchozí nemají často žádný náboženský základ. Zdá se, že přicházejí přímo z knihkupectví na hlavní třídě (narážka na spoustu náboženské literatury, pozn. překl.). Je tedy jasné, že tu jsou mezery ve zkušenostech, stejně jako určitá záliba.

Ale nejsme sami, kdo zažívá generační napětí v těchto oblastech. Mnoho orthodoxních obcí volí raději zánik než změnu. Nedávno vyšla kniha „Růst bez pádu“ autorky Marvy Dawnové naznačuje proč staří členové v některých obcích jsou proti zdůrazňování růstu. „Dokonce vztahy mezi členy, zábavy a zprávy z těchto obcí se stávají stále víc a více povrchními“, poznamenává autorka, „avšak společnost vyhledává to, co zaručuje úspěch. Při nedostatečném zajištění zvyšování kvality, kterou nelze měřit, je třeba měřit kvantitu.“ Dále cituje kontraverzní diskusi o zvlášť triviální písni používané při bohoslužbách, o které jeden člen prohlásil, že „přitahuje lidi jako mouchy“. K tomu Dawnová dodala: „Mouchy jsou přitahovány na cukr, ale dali bychom svým dětem k obědu cukr?“

Je možné znovu zdůrazňovat kvalitu a přesto růst. Výzva směřuje k tomu, abychom rozpoznávali, že úrovně nejsou věčné, ale kontextuální, ve vzájemné vazbě.

Mají-li naše obce růst, necht' to není pouze růst v počtu, ale ve skutečné rozmanitosti a na duchovní a morální úrovni. Dosáhnout tyto kvality vyžaduje moudrost, zkušenost a dialog spíše než pouhou debatu.

Ve své velkolepé eseji nazvané „ZKUŠENOST“ Ralph Waldo Emerson moudře napsal, že život jej naučil nehádat se s vnitřní zkušeností druhých lidí, ale snažit se především z ní poučit, a s nim sdílet svou vlastní. Jeho definice spirituality - ne zcela nesouhlasná s

Kierkegaardovou - říká, že to je to, co je svou vlastní průkazností. Bodenová a Bill Coffin mají však také pravdu, když nám připomínají, nám různého věku a různých zkušeností, že

„ověření spirituality spočívá ve světě -
v dialogu, v hledání pravdy a v konání
spravedlnosti“

SPOLEČNĚ !

Volně přeložil M.M.

Jarmila Plotěná MEDITACE

Od zapomnění do rozpomenutí
provázej nás svým mocným slovem
a časem ~~zatmělého~~ ^{se} slunce ved' nás
jak ^{jak} vodiváš ty, kteří bloudí ve tmách.

Mrákoty setři nám z očí,
znamení, která nám zanecháváš kéž čteme.
Na tváři Země necht' nacházíme Tvoje stopy
a poznáváme.

Moudrost pradávných věků
v hlubinách ukrýváš a na každém ^{rohu}
na tváři Země.

Nám zapomnění je údělem a dřímota,
modrou planetu, která nás má donést k Tobě,
jak šílení plavci svoji lod', ničíme.
Neznáme svoji cestu.

A přece jsi ukryl v útržcích prastarých příběhů,
v kamenech Země, v svatyních chrámů a
v činech reků
původní poselství lidského rodu:
nejkratší cestu - od Země k Tobě.

CO JE IARF?

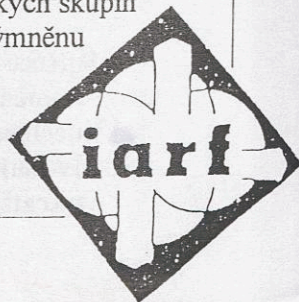
(International Association for Religious Freedom)

IARF - česky Mezinárodní asociace pro náboženskou svobodu je mezinárodní organizace založená z podnětu unitářů v roce 1900.

1. Sdružuje náboženské skupiny a církve různých směrů a různých kultur.
2. Propaguje náboženskou svobodu ve smyslu
 - a) svobodné, kritické a upřímné afirmace vlastní náboženské tradice,
 - b) náboženství, které osvobozuje a nepotlačuje,
 - c) náboženství, které hájí svobodu svědomí a přesvědčení.
3. IARF se věnuje globálnímu společenství vzájemné spolupráce různých náboženských skupin a jednotlivců. Usiluje o postoj otevřenosti k pravdě, lásce a ke spravedlnosti.
4. IARF se snaží vytvářet příležitosti k náboženskému DIALOGU, k výměně zástupců, delegátů a učitelů, a pomáhat jednotlivcům zažít hloubku a bohatost zkušenosti, která vede k duchovnímu růstu a rozvoji jak jednotlivce, tak i náboženských organizací.
5. IARF se snaží šířit co největší pochopení různorodosti lidských kultur a náboženských tradic prostřednictvím svých konferencí, publikací, výměnou učenců a také financováním teoretických výzkumů vedoucích k hlubšímu porozumění podstaty a dějin náboženských věr a tradic.
6. IARF se snaží vychovávat a vzdělávat své členy individuální i skupinové tím, že je povzbuzuje ve studiu, že je vede ke vzájemnému porozumění.
7. IARF pořádá každoročně v různých částech světa konference a každým třetím rokem kongres za účelem setkání delegátů členských skupin jakož i jednotlivců zajímajících se o činnost IARF a výměnu náboženských zkušeností na mezinárodní úrovni.

Adresa sekretariátu IARF:

2 Market Street, OXFORD OX1 3EF
United Kingdom

Miloš Mikota:

ANGLIE PROKLÍNANÁ I MILOVANÁ

Anglie mého mládí patřila k zemím proklínanými nejen národy, které úpěly pod její koloniální vládou, ale i těmi, které s ujařmenými sympatizovaly. Sám jsem se ocitl v Anglii po prvé v roce 1938 v době, kdy ministerský předseda Chamberlain odmítl pomoc „neznámé zemi ve střední Evropě“ a dopustil podepsání „Mnichovského paktu“ s Hitlerem. Potom jsem byl v Anglii v roce 1948, když jsem studoval v Oxfordu, a od té doby ještě šestkrát a shledával jsem, jak se bývalé britské imperium scvrkává a jak se Anglie stává příkladnou demokratickou zemí. Pro někoho až příliš benevolentní, ale to není předmětem dnešní vzpomínky.

V minulosti jsem jezdil vlakem, později pak autobusem, ale vždy přes kanál La Manche trajektem. Nyní tedy poprvé novým tunelem, a vůbec se mi to nelíbilo. Postrádal jsem ty melancholické procházky po horní palubě, ať už jsem jel ve dne anebo v noci. Jízda tunelem byla sice kratší, ale méně zábavná a dýchalo se mi tam poněkud hůře.

Na Viktoria Coach Station mne čekal Rev.Dr.Peter Godfrey, na jehož pozvání a radu jsem přijel, abych se mohl zúčastnit setkání bývalých studentů a profesorů Manchester College v Oxfordu a tam se také mohl setkat se svým bývalým profesorem a přítelem Dr.Johnem McLachlanem, který se právě v té době dožíval 90 let.

Díky manželům Godfreyovým jsem mohl své plány uskutečnit s minimálními náklady. Účast a pobyt v Manchester College v Oxfordu a pobyt v Rosslyn Hill Unitarian Chapel v Londýně jsem si pochopitelně hradil sám. Godfreyovi bydlí v malém městečku na jih od Londýna jménem Ewell a tam jsem pobýval pouze v mezidobí mezi příjezdem a setkáním v Oxfordu a pak přestěhováním do Londýna. Společně s Godfreyovými jsem navštívil nedělní unitářská shromáždění v Richmond and Putney Unitarian Church a v Croydonu. Zatímco první je typický novogotický kostel s barevnými okny, croydonský je zcela moderní, jelikož byl postaven na místě bombou zničeného kostela. Takových kostelů bylo během 2.sv.války zničeno 13, ale dočetl jsem se, že městským rekonstrukcím podleho ještě dalších 15 unitářských kostelů. Místo nich na jiném místě byl vybudován kostel nový, jako na

př. v Birminghamu, kde se v osmdesátých letech konala konference IARF.

Nedělní kázání v obou námi navštívených kostelích měli laikové, v prvním to byl Mr. B. Meredith Vinn, Jr. ze sesterského kostela v USA v městě Richmond, Virginia, a jeho téma bylo „Stav UU v Americe“. V Croydonu měla kázání žena, Mrs. Wendy Adamsová.

S Godfreyovými jsem navštívil muzeum Sira Winstona Churchilla v Chartwellu. Sestává z hlavní budovy, která kdysi patřila Churchillově rodině a z domku, který si Churchill postavil jako svůj malířský atelier. V obou budovách jsou jeho obrazy, které mají v současné době velkou cenu. A nejsou špatné. V muzeu jsou též všechny Churchillovy uniformy od mládí až do stáří. Podíval jsem se, jakým byl v mládí štíhlým jinochem. Mezi četnými řády, které kdy obdržel, byl i podvazkový řád z roku 1953. V tom roce byl raněn mrtvicí a tehdy si zapsal do deníku: „Cítím se jako letadlo, které je u konce svého letu v temné noci, kdy palivo mu dochází a hledá bezpečné místo k přistání.“ Po této krizi žil ještě 12 let do roku 1965. (narozen byl v roce 1874).

V den odjezdu z Ewell do Oxfordu jsem doprovázel Petra na Bowling Green a seznámil se tak s anglickým „koulením šišatými koulemi na zelené trávě“ (což nemá naprosto nic společného s kuželkami i když používá stejné slovo „bowling“).

Setkání na MCO se konalo pod heslem „Tři R: Rest, Retreat a Recreation“ (Odpočinek, setkání a re-kreace ve smyslu tvůrčí činnosti na sobě samém, na příklad meditací). Souběžně s naším čtyřdenním setkáním se konala dvoudenní výroční schůze přátel a čestných guvernérů školy, která se nyní jmenuje Harris Manchester College, Oxford. Mnohé staré budovy pro ubytování studentů byly zbourány a nahrazeny novými, moderními. Nyní nás tu bylo kolem 35, někteří byli přítomni oběma setkáním, jako na př. Peter Godfrey, který je šéfredaktorem časopisu FAITH AND FREEDOM, který vydává Harris Manchester College, Oxford.

Program setkání byl předem důkladně připraven včetně ranních bohoslužeb v kapli a odpoledních referátů k ústřednímu tématu, na jejichž závěru byla všeobecná diskuse, kde se mi dostala možnost také promluvit v daném omezeném čase, jednak k tématu a jednak k naší situaci a úsilí o znovunabytí unitářské jednoty. Zájemcům jsem předal otisk části brožurky zvané „ENDING THE STORM“ s článkem

Charlese R. Joye: „Poslední dny Dr. Norberta Čapka“ a Annette Percy: „Will Truth Prevail? (O současné situaci Českých unitářů).“

K obsahům některých referátů se vrátím v příhodnější době, zejména k problému modlitby a meditace.

Ve volných chvílích, pokud nepršelo, tak jsem procházel známá místa v Oxfordu a společně s našim přítelem Rev. Richardem Boekem jsem navštívil ústředí IARF, kde jsme se setkali pouze s Klausem Glindemanem a se sekretářkou Helen Wuescherovou. Dostali jsme několik brožurek o IARF Dr. Traera, který nebyl přítomen. Toho jsme oba želeli, stejně tak jako zprávy, že Klaus Glindeman odchází do důchodu. Pro všeobecnou informaci uvádím, že v současné době je prezidentem IARF Rev. Yukitaka Yamamoto, Japonsko, viceprezidentkou Christina Hayhurstová, pokladníkem S. S. Chakraborty, Indie, z členů mezinárodní rady jmenuji alespoň nám známé: Dr. John Buehrens, Rev. Polly Guild, Rev. Dr. Arpád Szábó, Jeffrey Teagle, ostatní jsou z Německa, Holandska, Indie, Japonska a Ruska. IARF má i svého zástupce v OSN, je jím Mr. Will Baker v New Yorku a Gianfranco Rossi v Ženevě. Příští kongres IARF se bude konat v srpnu 1999 na univerzitě Britské Kolumbie ve Wancouveru v Kanadě.

Mezinárodní rada ICUU bude zasedat v květnu 1999 v Maďarsku, jak mi to potvrdil prezident Rev. David Usher, se kterým jsem se setkal poslední den mého pobytu v Londýně poblíž Rosslyn Hill Unitarian Chapel, kde jsem bydlel. David mi prozradil, že i on sám tu býval duchovním. Je možné, že i v budoucnu tu bude. O tom ovšem rozhodne předsednictvo obce a londýnská unitářská rada. Pochopitelně jsem litoval, že jsem nemohl být v Londýně déle, ale i tak jsem byl spokojen, že jsem uskutečnil to, co jsem si předsevzal. Počítal jsem též se setkáním s br. Dr. Karlem Wernerem, bývalým členem unitářské mládeže, zakladatelem Joga klubu v Brně, profesorem olomoucké univerzity a v pozdější době po emigraci do Anglie byl profesorem na Durham University. Jeho recenzi v Buddhist Review Houserových básní haiku „Život v okamžiku“, jsme v českém překladu uveřejnili v našem časopise POUTNÍK č. 4 pod názvem „RECENZE, která nás potěšila“. Básně jsou ještě v omezeném množství k dostání na shromážděních v Brně, jakož i jejich jednotlivé verše na pohlednicích. Dr. Karel Werner vyslovil přání, abych vyřídil

jeho pozdravy bratru Dr.Houserovi a sestře Plotěné a všem ostatním členům a přátelům NSČU, kteří se scházejí v Brně.

Najít vhodné dopravní spojení do městečka Potters Bar, které leží na severu za hranicí Londýna bylo dosti obtížné, ale nakonec jsem to zvládl. Profesor Pickering, se kterým jsem se seznámil již v roce 1938, nedávno ovdověl, takže má návštěva byla spíše psychoterapeutická a tedy určitě potřebná.

O pamětihodnostech Londýna, jakými je Tower, Tower Bridge, Trafalgar Square, Kleopatra's Needle, The Globe, nebo Madame Tussaud's Waxwork Museum, kde jsem byl dvakrát v rozpětí 50 let, nebo mimo Londýna Canterbury, Windsor Castle nebo Stonehenge, se zmiňovat ani nebudu.

V ústředí britských unitářů a svobodných křesťanů v Essex Street jsem byl nyní dvakrát. Ten první den jsem se setkal s Ingrid Tavkar, se kterou se setkala též sestra Ivanka Kocmanová v roce 1996 v Lay-leadership School v Ludlow. Proto pozdrav Ingrid patřil především sestře Ivance, jakož i ostatním členům a členkám NSČU.

Jako zajímavost ještě uvádím, že původní budova, ve které Theophilus Lindsey zahájil unitářské bohoslužby v roce 1774, byla zničena nacistickým náletem v roce 1944, tedy po 170 letech, což je zaznamenáno na desce připevněné na nové budově.

Na druhý den se ze konala schůze Londýnské Duchovenské rady, Schůze byla zahájena přesně v 1 hodinu. Tajemníkem a zapisovatelem byl náš přítel Rev.Ashley Hills. Předsedu jsem neznal. Bylo nás kolem stolu celkem 14, kromě mne jedenáct mužů a dvě ženy.

Zajímavým bodem programu bylo doporučování nových knih jednotlivými duchovními Každý člen rady přinesl nejméně dvě-tři knížky, o kterých stručně pohovořil. Byly to knížky vesměs náboženské (na př. Kompletní Ježíš, nebo Knížka o TAU), ale také psychologické (na př.The Psychology of Self-Deception, Emotional Intelligence = Psychologie klamání sebe sama, Emotivní Inteligence), vesměs knížky, které u nás ještě vydány nebyly. Všeobecná diskuse se točila kolem praktických záležitostí v unitářských farnostech, jako je vítání dětí, nebo křest, sňatek a rozloučení se zesnulým. Když už se ke konci hovořilo o smrti, položil jsem otázku, o kterou mne požádal profesor Pickering: „Jak se unitáři dívají na euthanasii?“ Odpovědi byly vesměs „ano, ale...“ Po tom ale bylo hlavně zdůrazňováno nebezpečí zneužití a

závěrem konstatováno, že se tak stejně v nemocnicích občas děje a nikdo to nepokládá za vraždu, pokud nemocný byl hodně stár a hodně trpěl.

Samozřejmě i zde, jako v Oxfordu, jsem vyřídil pozdravy českých unitářů, kteří usilují o znovuzískání bývalé jednoty (Unitas=Unity). A jak předseda této duchovní rady, tak i její tajemník Rev.Ashley Hills, a Rev.Richard Boeke i další, se kterými jsem se setkal již v Oxfordu, vyslovili přání, abych všechny doma srdečně jejich jménem pozdravil, což tímto činím.

A ještě, abych nezapomněl. Rev.David Usher po vyslovení přání, abych v Praze, v Brně i v Plzni vyřídil jeho pozdravy, připojil „Držím vám palce!“

N. F. Č A P E K

MODLITBA

Z mythologie je známa historie o obru jménem ANTHAEUS, kterého prý zplodila Země. Práví se o něm, že musel každých pět minut dotknout se země, aby nabral nové síly. Po každém doteku prý se jeho síla zdvojnásobila.

To je krásný symbol m o d l i t b y v nejlepším slova smyslu. Jsme zrozeni z ducha, z Boha, jsme z jiného světa a máme-li udržet svoji duchovní úroveň, potřebujeme občas živého doteku svého nejvlastnějšího původu. Potřebujeme občas - tak řečeno - setřást prach a starosti i zájmy země (zájmy tohoto světa) a osvěžit se vánkem druhého světa.

MODLITBA v tom vyšším smyslu není pro pohodlí, ale pro posilu. Nemá nahradit nějakou povinnost nebo práci nebo oběť. Ale má k tomu připravit a posílit, abychom byli schopni oběti přinášet.

Přišla zima a konec roku
opět v klidu usedám
připravuji se ke skoku
poznání, jenž tají Pán.

Jedině Mysl kosmická
zná vše z minulosti své říše
v které Příroda má svá práva
ale Duch je přes výše.

Proto, páni, pozor dejte
na "Prakriti" a její moc
jinak přijde kocovina
posedlosti, strach, nemoc.

Ovládat svoji mysl musí
každý číšník a taxikář
stokrát však více prezidenti
i příslušný inventář.

Nostradamův rok bude klidný
válka se konat nebude
přesto život bude bídný
měny budou vibrovat!

Šelma z T.V. odhalena
jednou vypuštěna z láhve
srazí pravdu na kolena
na celý svět zařve.

Já jsem šelma podvědomí
mně patří zákony svobody
já se nenechám potlačovat
Superegem osoby.

Mně patří džungle tohoto světa
i když měníte ho v poušť
mně patří zlato i žena
i rozhodnutí stisknout spoušť.

Mě ženou Síly let milionů
co jste vy, bídníci s tisícem let?
Jen podívejte se na propast kaňonu
nechápete hlas aeonů?

Síla plození a násilnosti
jak nekonečný příliv se valí
záplava zdánlivé nenávisti
nečistou mysl dál kalí.

Co pomohou vám mocní páni
počítače a mobilní telefony
když konečná lidská mysl
vzdálena je od pravdy na hony

A tak na nevědomost si připijte
přírodě mocné vzdejte svůj hold
mír kolem sebe hlídejte
radujte se z magických not.

Oh, jak je ta MAJA krásná
oslňující a vzrušující
všade tam, kde se dnes chlastá
má své místo diktující.

Rok tak plyne vesmírem
jak okamžik v našem žití
varujte se neprobuzení
před zdánlivými přízraky!

Ty proroku NOSTRADAME
se svým králem děšů
odhalíš jej mafiána
bude konec plesů.

Poznáte pak všichni zpiti
iluzemi dějin žití
že život bez klamu je těžký
ale dnes nutný k přežití!

OHLASY NAŠICH ČTENÁŘŮ (Co nám píší naši čtenáři)

Z četných příspěvků které jsme obdrželi, vybíráme zajímavý a závažný
článek bratra Jindřicha Lorenze.

ŽIVOT NA ZEMI

Život na Zemi závisí na obrovské nukleární peci, které říkáme slunce. Je větší než milion Zemí a poskytuje spolehlivou dodávku tepla a světla. Snížení výkonu slunce by naši Zemi uvěznilo v ledu, zvýšení jeho výkonu by ze Země udělalo rozžhavenou pánev.

Země obíhá kolem slunce ve vzdálenosti 149,600.000 km a dostává pouze půl miliardy energie sluncem vyzářené. Je to však přesně to správné množství, kterého je zapotřebí, aby vzniklo podnebí, v něm se může dařit životu.

Podle washingtonského Úřadu pro ochranu životního prostředí v současnosti lidé vypouštějí do atmosféry každý rok šest miliard tun oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů. A tyto plyny jen tak nezmizí, neboť mohou být v atmosféře celé desetiletí. V důsledku toho se teplota povrchu Země stále zvyšuje.

V prosinci roku 1997 sešlo se v Kjótu v Japonsku 2.200 delegátů ze 161 zemí, aby vypracovali dohodu jak postupovat proti hrozbě celosvětového oteplování. Po více než týdnu diskusí se delegáti usnesli, že do roku 2.012 by rozvinuté země měly snížit emise skleníkových plynů na průměrnou úroveň, která je o 5,2% nižší než byla v roce 1990.

Co by to tento několikaprocentní pokles přinesl, jestliže by dohodu dodržely všechny národy? Zjevně velmi málo. Časopis TIME uvedl: „Aby došlo k podstatnému snížení skleníkových plynů v atmosféře, které se tam hromadí od začátku průmyslové revoluce, musely by se emise snížit o 60%“.

Zatím však v celosvětovém měřítku jejich množství stále stoupá, takže hrozí tání ledovců na obou pólech, což by způsobilo zatopení všech přímořských oblastí. Připočteme-li k tomu trhliny v ochranné vrstvě ozónu v důsledku používání freonů a úvahy o tom, co by se stalo, kdyby došlo ke změnám mořských proudů (jako je Golský proud), pak všechny tyto údaje nabývají zlověstného výnamu.

Zaslal bratr Jindřich Lorenz

R O Z D E J

kousek chleba ze svého plného stolu tomu,

kdo má hlad,

trochu lásky tomu,

kdo Tě nemiluje,

chvíli svého času tomu,

na koho nikdo nemá čas,

kousek zájmu tomu,

kdo už lidi vůbec nezajímá,

maličko sluchu tomu,

koho už nikdo nechce poslouchat,

zlomek krásy tomu,

kdo už krásu neumí vnímat,

trošku svého tepla

stydoucím rukám,

trochu svého zdraví nemocnému,

víry nevěřícímu,

naděje zoufalému,

pochopení nepochopenému,

spravedlnost ukřivděnému.

ROZDEJ, neboť máš statků velmi mnoho!

Již delší dobu dostáváme z Anglie časopisy anglických unitářů dík sestře Annette Percy, a to THE INQUIRER a THE UNITARIAN. Br. Mikota za svého poytu v Anglii se seznámil s redaktorem časopisu UNITARIAN CHRISTIAN HERALD. I tento časopis, jako oba jmenované, má poslední stránku věnovanou „církevním anekdotám“. Z těchto anglických a později i z amerických pramenů budeme i v Poutníku uveřejňovat anekdoty pod názvem

NA LEHČÍ NOTEČKU

Vykládá rabín hodným dítkám: „A potom řekl v ráji Hospodin hadovi: „Za trest se budeš ode dneška plazit po břiše!“ Tu se hlásí malý kučeravý chlapec: „Prosím, a po čem se plazil před tím?“

Vikář obdivuje farníkovu zahradu a říká: „Vy a dobrý Pán jste udělali skvělou práci v této zahradě.“ Zahradník odvětil: „Děkuji pěkně, ale měl byste vidět tu zahradu, když ji měl v péči dobrý Pán sám.“

Kostelní vývěska: Kazatelé na dobu, co bude farář mimo farnost, budou připíchnuti na vývěsce. Všechny obřady, křty, svatby a pohřby buďtež odloženy do farářova návratu!

Sedí pan R. s panem K. v kavárně. Pan K. kouká do stropu, dumá a najednou povídá: „Poslechněte, přáteli, kolik byste snědl rohlíků na lačný žaludek?“ R. se také zadumá a povídá: „Tak čtyři.“ Omyl, směje se pan K., „pouze jeden. Ostatní byste už nebažil na lačno.“ R. uznale pokývá hlavou, zaplatí a jde domů. Moc se těší, jak doběhne svou ženu. Hned ve dveřích jí povídá: „Miláčku, kolikpak rohlíčků bys spapala na lačný žaludek?“ „Sotva jeden,“ odvětila manželka. „Škoda,“ řekne pan R. „mohl jsem ti říci bezva vtip.“

Potkali se dva jasnovidci. „Jak se mi vede?“ - „Dobře.“ „A mně?“

Skotský návštěvník Svaté země byl pobouřen vysokou cenou za projíždku lodí po Galilejském jezeře. Stěžuje si průvodci cizinců: „Za tuto cenu bych doma mohl najmout loď na projíždku po jezeře Loch Lamond na celý týden.“ „Ale pane,“ odpověděl průvodce, „toto jsou vody, po kterých kráčel sám Pán Ježíš.“

„To se tedy nedivím, že jenom kráčel,“ odpověděl Skot.

(Bristol)

Pf 99

